

Šablona III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

ŽIVOT VE STŘEDOVĚKU

Anotace: materiál obsahuje 3 úvodní listy, 11 listů prezentace

Šablona: III/2

Název: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Téma: Život ve středověku

Autor: Mgr. Jana Jandíková

Očekávaný výstup: žák poznává život ve středověku, seznamuje se s rozdělením obyvatel, srovnává a hodnotí způsob života

Klíčová slova: středověk, panovník, šlechta, poddaný, nevolnictví, robota

Druh učebního materiálu: Prezentace

Cílová skupina: žák 1.stupně ZŠ

Typická věková skupina: 10 - 11 let

Použité zdroje a materiál: učebnice Vlastivěda-Obrázky z novějších českých dějin, doc. PhDr. Fr. Čapka CSc., Alter , 2006

učebnice Vlastivěda 5-Významné události nových českých dějin, doc. PhDr. Fr. Čapka CSc.,

Nová škola 2010

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sudety>

obrázky pod licencí Creative Commons

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Liotard_Schokoladen_Maedchen.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Almack%27s1815_72.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hunt_Master_exits_Castle_cropped.JPG

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Linderhof-11.jpg>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Wien_Stefansdom_fiaker_DSC02643.JPG

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Palazzo_mansi,_appartamenti_03_specchiera.JPG?uselang=cs

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Jana Jandíková

Použité zdroje a materiál:

Obrázky pod licencí Creative Commons

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Karfreitag_-_F%C3%BCrbitten.jpg

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Abade.jpg>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Joachimsthaler_1525.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wheat_in_sack.jpg?uselang=cs

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Garlic_in_a_gunny_bag.jpg?uselang=cs

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Schmiede-Halsbach-Esse.jpg?uselang=cs>

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hohenfriedeberg.Attack.of.Prussian.Infantry.1745.jpg?uselang=cs>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Poland_-_executioner_in_Torture_Museum.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maxfield_Parrish%27s_painting_of_the_Gardener.jpg?uselang=cs

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Georg_of_Podebrady.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Marubi_Beggar.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pharmacie_Rustique.jpg?uselang=cs

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Schuhmacher-1568.png>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:%C5%98epora-kr%C4%8Dma-jizba.jpg>

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Frankfurt_Merian_M%C3%B6nchsturm.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bila_hora_rekonstrukce_4.jpg?uselang=cs

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Schloss_Hlubok%C3%A1.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Sypky_jaromerice_nR_zapad.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Paternion_Schloss_P%C3%B6llan_Mayerhof_2011_0514a.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Pond_Svet_from_south.JPG

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Braine-le-Ch%C3%A2teau_JPG02.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Schloss_Lissitz_Lysice_Interieur_um_1910.jpg?uselang=cs

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lednice,_z%C3%A1mek,_interi%C3%A9r_kaple.jpg?uselang=cs

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mnichovo_Hradi%C5%A1t%C4%9B_castel_library.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rundgang_19_-_Zimmer_2_M%C3%B6bel.JPG?uselang=cs

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hans_von_Aachen_-_Maria_Maxmiliana.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:William_Orpen_Le_Chef_de_l%27H%C3%B4tel_Chatham,_Paris.jpg?uselang=cs

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Jana Jandíková

ŽIVOT NA ZÁMKU

panovník a šlechta - vládnoucí skupina obyvatel
- nejbohatší skupina

žili v pohodlných a prostorných zámčích a palácích

K zámku patřily - panské dvory

- sýpky

- mlýny

- pivovary

- rybníky

- pozemky

nacházelo se zde *

- * mnoho pokojů
- * jídelny
- * taneční sál
- * knihovna
- * obrazárna
- * kaple

zařízení zámku svědčilo o bohatství majitele * drahocenný nábytek
* obrazy
* lustry
* zrcadla

K životu na zámku patřily

- * hostiny s nejvybranějšími lahůdkami
- * zábavy
- * plesy
- * hony na divokou zvěř
- * vyjížděky v kočáře
- * jízdy na koních

Chod zámku zajišťovalo velké množství

- * služebnictva
- * úřednictva
- * kuchařů
- * zahradníků
- * panských myslivců
- * drábů aj.

ŽIVOT PODDANÝCH

ŽIVOT V PODZÁMČÍ

poddaný měl povinnosti vůči

- * státu
- * vrchnosti (panovníkovi nebo šlechtici)
- * církvi

povinnosti poddaných * peněžní
* naturální
* robotní

ROBOTA povinnost pracovat na panském
přesně daný počet dní v roce (většinou polovina týdne)
jejich počet vzrostl po 30leté válce
práce kontrolována dráby, nutili k práci, trestali

POPLATKY ze všeho možného
ze mlýna
z kovárny
z prodeje na jarmarku
z provozování řemesla aj.

POVINNOST VOJENSKÉ SLUŽBY

často doživotní, později zkrácena až na 7 let

verbování, později odvody

ZÁVISLOST PODDANÝCH NA PÁNOVI

poddaní - nesvobodná vrstva obyvatel

bez souhlasu vrchnosti poddaný nesměl

- * stěhovat se
- * ženit se
- * prodat své pole
- * odejít na studia
- * prodávat své výrobky

za neuposlechnutí hrozily

- * pokuty
- * tělesné tresty
- * vězení

vše bez řádného soudu

ŽIVOT VE MĚSTĚ

Složení městských obyvatel

- * řemeslníci
- * kupci
- * lékaři a lékárníci
- * písaři
- * učitelé a studenti
- * kněží, mniši a jeptišky
- * advokáti
- * tovaryši
- * sluhové a děvečky
- * městská chudina
- * žebráci

TYPY MĚST

- KRÁLOVSKÁ * založil a řídil je král
- PODDANSKÁ * patřila šlechtě nebo církvi
- HORNÍ * vznikla v místech těžby drahých kovů
podléhala přímo králi
- VĚNNÁ * patřila královně

VÝSADY MĚST

právo obehnat město hradbami

právo várečné – právo vařit a prodávat pivo

právo mílové - v okruhu jedné míle od města se nesměl usídlit cizí řemeslník

právo hrdelní – právo mít svého kata a konat popravy

právo pořádat trhy

